

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Δ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑΣ Β΄)
ΣΑΒΒΑΤΟ 22 ΜΑΪΟΥ 2010
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1

Να γράψετε στο τετράδιό σας τους αριθμούς της **Στήλης I** και δίπλα σε κάθε αριθμό ένα από τα γράμματα της **Στήλης II**, ώστε να προκύπτει η σωστή αντιστοίχιση. Στη **Στήλη II** περισεύουν δύο γράμματα.

Στήλη I	Στήλη II
1. Υποστήριξε την ουδετερότητα της Ελλάδας στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.	α. Θ. Δηλιγιάννης
2. Δεν αποδεχόταν το χωρισμό των εξουσιών.	β. Ιωάννης Κωλέττης
3. Ίδρυσε το Φροντιστήριο της Τραπεζούντας.	γ. Αλ. Παπαναστασίου
4. Επέβαλε ένα είδος κοινοβουλευτικής δικτατορίας.	δ. Βασιλιάς Κωνσταντίνος
5. Ήταν αρχηγός του Λαϊκού κόμματος.	ε. Μητροπολίτης Χρυσανθος
	στ. Αλέξανδρος Κουμουνδούρος
	ζ. Σεβαστός Κυμινήτης

Μονάδες 15

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

A2

Να χαρακτηρίσετε τις ιστορικές πληροφορίες που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε περίπτωση:

- α. Ο ελληνοτουρκικός πόλεμος του 1897 έληξε με τη νίκη των Ελλήνων.
- β. Ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος δεν εγκαθίδρυσε δικτατορία, αλλά προώθησε τα αιτήματά του μέσω της Βουλής.
- γ. Το βενιζελικό κόμμα ήταν σε μεγάλο βαθμό προσωποπαγές.
- δ. Στο συνέδριο Ειρήνης στο Παρίσι (Δεκέμβριος 1918) ο Ελευθέριος Βενιζέλος συμπεριέλαβε τον Πόντο στο φάκελο των ελληνικών διεκδικήσεων.
- ε. Σύμφωνα με τον Π. Ενεπεκίδη, η γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου από τους Νεότουρκους και τους Κεμαλικούς έχει δύο βασικές διαφορές από τη γενοκτονία των Εβραίων.

Μονάδες 10

B1

Τι προέβλεπε το τρικουπικό κόμμα για το πρόγραμμα του εκσυγχρονισμού της χώρας και ποιες προσπάθειες έγιναν για την υλοποίησή του;

Μονάδες 12

B2

Πώς αντέδρασε ο πρίγκιπας Γεώργιος και η ελληνική κυβέρνηση στην έκρηξη και την επέκταση της επανάστασης του Θερίσου (1905);

Μονάδες 13

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1

Αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που ακολουθεί και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στο ερώτημα:

Ποιες συνθήκες διαμόρφωσαν τη «νέα γενιά» ανθρώπων μετά την παρακμή των ξενικών κομμάτων;

Μονάδες 25

Κείμενο

«[...] Τὰ χρόνια αὐτὰ χαρακτηρίζονται κυρίως ἀπὸ τὶς σοβαρὲς προσπάθειες οἰκονομικῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς χώρας, ποὺ εἶχε ἀρχίσει νὰ διαφαίνεται ἤδη ἀπὸ τὴν προηγούμενη διετία. Ἡ μεταστροφή τῆς κοινῆς γνώμης, συνέπεια τῶν ἀπρόβλεπτων συνθηκῶν, ποὺ ἐπέβαλε στὴν Ἑλλάδα ἡ διεθνὴς πολιτικὴ, σὲ ἀντίθεση πρὸς τὸ δημόσιο αἴσθημα, ἡ πρόσκαιρη ἐγκατάλειψη μεγαλεπήβολων ὀνειρῶν γιὰ μιὰ ἀπαρχὴ ἀπελευθερώσεως τῶν ὑπόδουλων ἀκόμη Ἑλλήνων, ἐπέβαλλαν στὰ χρόνια μετὰ τὸν Κριμαϊκὸ πόλεμο τὴν ἀνάγκη νὰ ἀναζητηθεῖ διέξοδος πρὸς μιὰ ἄλλη κατεύθυνση, πρὸς τὴν οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη τῆς χώρας. Οἱ Ἕλληνες συνειδητοποίησαν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀξιοποιήσουν ὅ,τι εἶχαν στὰ χέρια τους παρὰ νὰ περιμένουν τὴν πραγματοποίησιν τῶν ὀνειρῶν τους, ποὺ ἔτσι ἢ ἀλλιῶς ἀναβάλλονταν ἢ ματαιώνονταν. Τὰ στενὰ σύνορα, μέσα στὰ ὁποῖα ἦταν καταδικασμένοι νὰ ζοῦν, τοὺς ἀποστεροῦσαν ἀπὸ μιὰ ἐπάρκεια πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν. Ἐπρεπε συνεπῶς ἡ πολιτικὴ ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος νὰ δώσει τὴ θέση τῆς στὴν οἰκονομικὴ. Ἔτσι ἡ χώρα ἄρχισε νὰ προοδεύει ὑλικά καὶ αὐτὸ ἦταν μιὰ ἀπάντηση στὸ ἀδιέξοδο ποὺ βρέθηκε ὡς πρὸς τὴ διεθνή της θέση.»

Δημητρακόπουλος, Οδ., «Στροφή της κυβερνητικῆς πολιτικῆς πρὸς τὴν εσωτερικὴ ἀνάπτυξη τῆς χώρας», *Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους*, τ. Π', Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν, Ἀθήνα 1977, σ. 172.

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

Δ1

Αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που ακολουθεί και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα ερωτήματα:

- α. Πώς υλοποιήθηκε η αστική στέγαση των μη εύπορων και η εγκατάσταση των άπορων προσφύγων στην Αθήνα και τον Πειραιά; (μονάδες 15)
- β. Ποιες ήταν οι συνθήκες διαβίωσης των προσφύγων αυτών; (μονάδες 10)

Μονάδες 25

Κείμενο

«Στην Αθήνα υπολογίζεται ότι ο πληθυσμός είχε υπερδιπλασιαστεί μέσα σε δεκαοκτώ μήνες. Διεθνείς αναφορές έκρουαν τον κώδωνα του κινδύνου για τις τραγικές συνθήκες που επικρατούσαν στους προσφυγικούς αυτούς συνοικισμούς:

Μια πόλη των 300.000 κατοίκων διογκώθηκε («πρήστηκε») ξαφνικά και έφτασε πάνω από 700.000. Οι παροχές νερού κατέρρευσαν, ο φωτισμός ήταν κακός, και το ότι οι δρόμοι αποτελούνται από λακκούβες δεν προκαλεί και μεγάλη έκπληξη αν αναλογιστούμε τις συνθήκες που επικρατούν. Με την εξαίρεση της Κίνας, δεν έχω βρεθεί αλλού πουθενά όπου η αίσθηση ενός τόπου που κατακλύζεται από κόσμο να είναι τόσο οξυμένη. Η μόλυνση είναι η μόνη λέξη που μπορεί να αποδώσει τις συνθήκες διαβίωσης αυτού του πληθυσμού σε κάθε οικοδομικό τετράγωνο¹.

[...] Συγκεκριμένα, στην Καισαριανή υπήρχαν συνολικά 1.800 σπίτια για 10.800 άτομα. Από την ΕΑΠ κατασκευάστηκαν μετά το 1828 τα 350. Έως τότε ο πληθυσμός έμενε σε 1.000 πλινθόκτιστα σπίτια και σε 500 ξύλινα παραπήγματα, ενώ η πλειοψηφία των κατοίκων δήλωνε ασχολία την αγροτική. Αν αναλογιστεί κανείς ότι

¹ Markham, V.R., "Greece and the Refugees from Asia Minor", *Fortnightly Review*, February 1925, σ.179.

ΑΡΧΗ 5ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

έλαβαν βοήθεια σε βοοειδή και πρόβατα ή χοίρους χωρίς να ανεγερθούν στάβλοι, εύκολα κατανοούμε ότι οι άνθρωποι και τα ζώα συζούσαν κάτω από την ίδια στέγη. Πέρα από τις φρικτές συνθήκες υγιεινής, η ύδρευση του προσφυγικού πληθυσμού γινόταν με βυτία του δήμου ή με υδροπώλες, οι οποίοι πωλούσαν το νερό². Η διεκδίκηση παροχής νερού παραπέμπει σε σύγχρονες γεωπολιτικές διαμάχες ή και ένοπλες συρράξεις στον Τρίτο Κόσμο. [...]

Κρητικός, Γ., «Ριζοσπαστικοποίηση της πολιτικής γεωγραφίας του νέου περιαστικού χώρου της Αθήνας μετά την έλευση των μικρασιατών προσφύγων», περ. *Γεωγραφίες*, τεύχος 13, φθινόπωρο 2007, εκδ. Εξάντας, σ. 119.

² Σ. Τζιόκας, «Η ένταξη των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία και η ένταξη στην Καισαριανή», στο *Ο ξεριζωμός και η άλλη πατρίδα. Προσφυγοπόλεις στην Ελλάδα*, Αθήνα: Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας, 1997, σ.123.

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό διαρκείας και μόνο ανεξίτηλης μελάνης**.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μία (1) ώρα μετά τη διανομή των θεμάτων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ